

**T.C.
YARGITAY
11. HUKUK DAİRESİ**

ESAS NO : 2024/3074
KARAR NO : 2024/6421
K. TARİHİ : 16.09.2024

**T Ü R K M İ L L E T İ A D I N A
Y A R G I T A Y İ L Â M I**

MAHKEMESİ : İstanbul Bölge Adliye Mahkemesi Başkanlar Kurulu
TARİHİ : 19.04.2024
NUMARASI : 2024/15 Esas

1

**BÖLGE ADLİYE MAHKEMELERİ HUKUK DAİRELERİNİN
KESİN NİTELİKTEKİ KARARLARI ARASINDAKİ
UYUŞMAZLIĞIN GİDERİLMESİ**

I. BAŞVURU

Başvurucu İstanbul 9. Asliye Ticaret Mahkemesi 28.03.2024 tarihli ve 2024/187 muhabere sayılı yazısı ile Mahkemelerinin 20.09.2023 tarihli, 2023/356 E. ve 2023/604 K. sayılı kararı ile icra takip dosyasında itirazın davacı-alacaklıya tebliğ edildiğine dair bir belge bulunmasa da, davacının dava şartı zorunlu arabuluculuğa başvurmasıyla birlikte itiraz içeriğini bildiğinin kabul edilmesi ve itirazın tebliğ edilmiş sayılması gerektiği, buna göre arabuluculuk tarihinden itibaren bir yıllık hak düşürücü sürenin başlayacağı, dava tarihi itibarıyla bir yıllık hak düşürücü sürenin geçtiği gerekçesiyle davanın hak düşürücü süre nedeniyle reddine karar verildiği, söz konusu kararın istinaf incelemesi sonucunda İstanbul Bölge Adliye Mahkemesi 43. Hukuk Dairesinin 18.01.2024 tarihli, 2023/1538 E. ve 2024/41 K. sayılı kararı ile icra takip dosyasında itiraz dilekçesinin davacı-alacaklıya tebliğ edilmediği, haricen öğrenme veya arabuluculuğa başvurunun, itirazın iptali davası için kanunda düzenlenen bir yıllık dava açma süresini başlatmayacağından işin esasına girilmesi gerekirken davanın hak düşürücü süre nedeniyle reddine karar verilmesinin doğru olmadığı gerekçesiyle istinaf başvurusunun kabulü ile kararın usulden kaldırılmasına ve davanın yeniden görülmesi için dosyanın kararı veren mahkemeye gönderilmesine kesin olarak karar verildiği, İstanbul Bölge Adliye Mahkemesi 14. Hukuk Dairesinin 02.12.2021 tarihli, 2021/1024 E. ve 2021/1491 K. sayılı kararının da aynı yönde

olduğu, bununla birlikte İstanbul Bölge Adliye Mahkemesi 12. Hukuk Dairesinin 15.09.2023 tarihli, 2023/1753 E. ve 2023/1357 K. sayılı, 09.10.2023 tarihli, 2023/1779 E. ve 2023/1513 K. sayılı, 14.02.2024 tarihli, 2024/245 E. ve 2024/237 K. sayılı kararlarında, itirazın alacaklıya tebliğine ilişkin bir belge bulunmasa da, davacı tarafından açılacak itirazın iptali davasına esas olmak üzere arabuluculuğa başvurulduğunda, davacıya itirazın en geç arabuluculuğa başvurma tarihi itibarıyla tebliğ edildiğinin kabulünün zorunlu olduğu, arabuluculuk anlaşmama tutanağının düzenlenmesi tarihinden itibaren bir yıllık hak düşürücü süre içinde itirazın iptali davasının açılması gerektiğine karar verildiği belirtilerek açıklanan hususta İstanbul Bölge Adliye Mahkemesi 12. Hukuk Dairesi ile 14. ve 43. Hukuk Dairelerinin kararları arasında uyumsuzluk bulunduğu gerekçesiyle bu uyumsuzluğun giderilmesi talep edilmiştir.

II. BÖLGE ADLİYE MAHKEMESİ HUKUK DAİRELERİ BAŞKANLAR KURULU KARARI İstanbul Bölge Adliye Mahkemesi Hukuk Daireleri Başkanlar Kurulunun 19.04.2024 tarihli ve 2024/15 E. sayılı uyumsuzluğun giderilmesi kararı ile; Daireler arasındaki uyumsuzluğun İstanbul Bölge Adliye

Mahkemesi 14. Hukuk Dairesinin 02.12.2021 tarihli, 2021/1024 E. ve 2021/1491 K. sayılı kararı ile 43. Hukuk Dairesinin 18.01.2024 tarihli, 2023/1538 E. ve 2024/41 K. sayılı kararı doğrultusunda giderilmesi için dosyanın Yargıtay 11. Hukuk Dairesine gönderilmesine oy çokluğu ile karar verilmiştir.

III. UYUŞMAZLIĞIN GİDERİLMESİ İSTEMİNE KONU KARARLAR

A. İstanbul Bölge Adliye Mahkemesi 12. Hukuk Dairesinin 15.09.2023 tarihli, 2023/1753 E. ve 2023/1357 K. sayılı kararında; *"...Somut olayda itirazın alacaklıya tebliğine ilişkin bir belge olmamakla birlikte, davacı vekili tarafından açılacak itirazın iptali davasına esas olmak üzere arabulucuya başvurulduğundan davacıya itirazın en geç arabulucuya başvuru tarihi itibarıyla tebliğ edildiğinin kabulü gerekir. Arabuluculuk tutanağında "ticari satımdan kaynaklanan Silivri İcra Müdürlüğü'nün 2021/3710 esas sayılı dosyasında başlatılan kambyo senetlerine ilişkin ilamsız icra takibine itiraz edilmesi üzerine itirazın iptali ve icra inkar tazminatına ilişkindir." yazılıdır. Arabuluculuk anlaşamama tutanağının tarihi 03.12.2021, davanın açılış tarihi 23.05.2023 tarihi olup dava tarihine kadar 1 yıllık hak düşürücü geçmiştir. Hak düşürücü süre içinde açılmadığı gerekçesi ile davanın reddine karar verilmesinde isabetsizlik bulunmamıştır..."* denilerek,

İstanbul Bölge Adliye Mahkemesi 12. Hukuk Dairesinin 09.10.2023 tarihli, 2023/1779 E. ve 2023/1513 K. sayılı kararında; *"...Somut olayda itirazın alacaklıya tebliğine ilişkin bir belge olmamakla birlikte davacıya itirazın en geç arabulucuya başvuru tarihi itibarıyla tebliğ edilmiş sayılması gerekmektedir. Nasıl ki itiraz tebliğ edilmeden İcra Hukuk Mahkemesinde itirazın kaldırılmasını isteyen alacaklının talebinin reddi halinde, itirazın kaldırılmasını talep ettiği tarihten itibaren bir yıllık hak düşürücü süre içinde genel mahkemede itirazın iptalini talep etme hakkı bulunduğu göz önüne alındığında tebliğ ile aranan öğrenme ve belgelendirme unsurları aynı anda tümüyle gerçekleşmesi sebebiyle işbu davanın anlaşamama tutanağının imzası tarihinden itibaren bir yıllık hak düşürücü süre içinde açılması gerekir. 16.04.2021 tarihli arabuluculuk anlaşamama tutanağında "İstanbul 31. İcra Müdürlüğü'nün 2020/31144 esas sayılı dosyasına yapılan itirazın iptalini ödenmesini" müzakere ettikleri yazılıdır. Davanın açılış tarihi 29.08.2022 tarihi olup anlaşamama tutanağının düzenlenmesinden itibaren 1 yıllık hak düşürücü geçmiştir. Davanın hak düşürücü süre içinde açılmadığı gerekçesi ile davanın reddine karar verilmesinde isabetsizlik bulunmamıştır..."* denilerek,

İstanbul Bölge Adliye Mahkemesi 12. Hukuk Dairesinin 14.02.2024 tarihli, 2024/245 E. ve 2024/237 K. sayılı kararında; *"...Somut olayda itirazın alacaklıya tebliğine ilişkin bir belge olmamakla birlikte davacıya itirazın en geç arabulucuya başvuru tarihi itibarıyla tebliğ edilmiş*

sayılması gerekmektedir. Nasıl ki itiraz tebliğ edilmeden İcra Hukuk Mahkemesinde itirazın kaldırılmasını isteyen alacaklının talebinin reddi halinde, itirazın kaldırılmasını talep ettiği tarihten itibaren bir yıllık hak düşürücü süre içinde genel mahkemede itirazın iptalini talep etme hakkı bulunduğu göz önüne alındığında tebliğ ile aranan öğrenme ve belgelendirme unsurları aynı anda tümüyle gerçekleşmesi sebebiyle işbu davanın anlaşılamama tutanağının imzası tarihinden itibaren bir yıllık hak düşürücü süre içinde açılması gerekir. 14.01.2022 tarihli arabuluculuk anlaşamama tutanağında tarafların "İstanbul 29.İcra Müdürlüğü'nün 2019/40929 esas sayılı dosyasına yapılan itirazın iptali" talebini müzakere ettikleri yazılıdır. Davanın açılış tarihi 01.06.2023 tarihi olup anlaşamama tutanağının düzenlenmesinden itibaren 1 yıllık hak düşürücü geçmiştir. Açıklanan nedenlerle, davanın hak düşürücü süre içinde açılmadığı gerekçesi ile reddine karar verilmesinde isabetsizlik bulunmamış..." denilerek İlk Derece Mahkemesince verilen itirazın iptali davasının reddine dair kararlara yönelik istinaf başvurusunun esastan reddine kesin olarak karar verilmiştir.

B. İstanbul Bölge Adliye Mahkemesi 14. Hukuk Dairesinin 02.12.2021 tarihli, 2021/1024 E. ve 2021/1491 K. sayılı kararında; "...itirazın iptali davası, bir yıllık hak düşürücü süre içerisinde açılması gereken bir dava olup, açık kanuni düzenlemeye göre dava açma süresi itirazın tebliği ile başlayacağından ve tebliğ dışında öğrenme ile hak düşürücü süre işlemeye başlamayacağından, ilk derece mahkemesinin aksi yöndeki karar ve gerekçesi hukuka aykırı bulunmuş ve davacı vekilinin istinaf başvurusunun kabulü gerekmiştir..." denilerek İlk Derece Mahkemesince, itirazın takip dosyasında tebliğ edilmediği ve arabuluculuk anlaşamama tutanağının imzalandığı tarih dikkate alındığında söz konusu sürenin dava tarihi itibarıyla sona erdiği gerekçesiyle verilen usulden ret kararının kaldırılmasına kesin olarak karar verilmiştir.

C. İstanbul Bölge Adliye Mahkemesinin 43. Hukuk Dairesi'nin 18.01.2024 tarihli, 2023/1538 E. ve 2024/41 K. sayılı kararında; "...Haricen öğrenme veya arabuluculuğa başvurma, itirazın iptali davası için kanunda düzenlenen bir yıllık dava açma süresini başlatmayacağından mahkemece işin esasına girilmesi gerekirken, davanın hak düşürücü süre nedeniyle reddine karar verilmesi doğru olmamıştır..." denilerek İlk Derece Mahkemesince, icra takip dosyasında itirazın davacı alacaklıya tebliğ edildiğine dair bir belge bulunmadığı, davacının dava şartı zorunlu arabuluculuğa başvurması ile birlikte artık itirazı ve içeriğini bildiğinin kabul edilmesi ve itirazın tebliğ edilmiş sayılması gerektiği, buna göre arabuluculuk tarihinden itibaren 1 yıllık hak düşürücü sürenin başlayacağı, dava tarihi itibarıyla 1 yıllık sürenin geçtiği gerekçesiyle verilen usulden ret kararının kaldırılmasına kesin olarak karar verilmiştir.

IV. GEREKÇE

A. Uyuşmazlık

Uyuşmazlık, 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu'nun (2004 sayılı Kanun) 67 nci maddesi uyarınca açılan itirazın iptali davasında, icra dosyasında borçlu tarafından yapılan itirazın davacı-alacaklıya tebliğ edilmediği bir durumda, zorunlu arabuluculuğa başvurulmuş ise dava açmak için kanunda öngörülen bir yıllık hak düşürücü sürenin arabuluculuk anlaşamama tutanağının imza tarihinden itibaren başlayıp başlamayacağı noktasında toplanmaktadır.

B. İlgili Hukuk

1.Bölge adliye mahkemelerinin benzer olaylarda kesin nitelikteki kararları arasındaki uyuşmazlığın giderilmesi isteminin hukuki dayanağı, 5235 sayılı Adli Yargı İlk Derece Mahkemeleri ile Bölge Adliye Mahkemelerinin Kuruluş, Görev ve Yetkileri Hakkında Kanun'un 35 inci maddesinde yer alan düzenlemedir.

2.2004 sayılı Kanun'un 67'nci maddesi.

C. Değerlendirme

2004 sayılı Kanun'un 67'nci maddesinin birinci fıkrası uyarınca itirazın iptali davası bir süreye tabi olup alacaklının bu davayı, itirazın kendisine, eğer varsa vekiline tebliğ tarihinden itibaren bir yıl içinde açması gerekir. Bir yıllık süre içinde açılan dava, teknik anlamda bir itirazın iptali davasıdır ve ancak bir yıl içinde açılan davanın kazanılması hâlinde borçlunun itirazı iptal edilmiş olur. Bunun üzerine, alacaklı, itiraz ile durmuş olan icra takibine devam edilmesini (yani haciz) isteyebilir. İcra inkâr tazminatına da yalnız bir yıl içinde açılmış olan itirazın iptali davasında hükmedilebilir.

İtiraz kendisine tebliğ edilmeden alacaklının, itirazın iptali davası açması ya da itirazın kaldırılması yoluna başvurması mümkündür. İtiraz kendisine tebliğ edilmeden icra hukuk mahkemesine itirazın kaldırılması için başvuran alacaklının, artık icra hukuk mahkemesine başvuru tarihi itibarıyla itirazı tam olarak öğrendiği ve itirazın iptali davası açma süresinin de bu tarihte başlayacağı, Dairemizin yerleşik içtihatları ile kabul edilmektedir. Ancak bu husus, Daire önüne gelen konuda, uyuşmazlık teşkil etmemektedir. Öte yandan alacaklının, borçlunun itirazının kendisine tebliğinin usulsüz olduğu iddiasıyla icra hukuk mahkemesine başvurması, itirazın tebliğinin usulsüz olduğuna karar verilmesi durumunda, alacaklının itirazı öğrendiğini beyan ettiği tarihin, itirazın tam olarak öğrenildiği tarih olarak kabul edileceğine dair kararlar da bulunmaktadır. Ancak bu husus da Daire önüne gelen konuda, uyuşmazlık teşkil etmemektedir.

Kanun hükmünde gösterilen bir yıllık süre, hak düşürücü süredir. Hak düşürücü süre, sahibinin hakkın korunması için kanun veya sözleşme ile öngörülen süre içerisinde belirlenen eylem veya işlemleri yapmaması nedeniyle hakkının sona ermesi sonucunu doğuran süredir. Hak düşürücü sürelerin kanunla düzenlenmesi asıldır. Tarafların sözleşme ile hak düşürücü süreleri belirlemeleri, bu süreleri değiştirmeleri veya ortadan kaldırmaları mümkün değildir. Hak düşürücü süreler, hakkı tamamen sona erdiren, yok eden, düşüren sürelerdir. Hak sahibi alacaklı, kanunla veya sözleşme ile belirlenen süre içerisinde öngörülen eylem veya işlemleri yapmadığı takdirde o hak tamamen ortadan kalkmakta, silinmekte, düşmektedir.

2004 sayılı Kanun'un 67'nci maddesinin birinci fıkrasında açıkça itirazın iptali davasının, itirazın tebliğ tarihinden itibaren bir yıl içinde açılması gerektiği düzenlenmiştir. Yukarıda açıklandığı üzere hak düşürücü süre niteliğinde olan bu bir yıllık sürenin başlangıcını, genişletici yoruma tabi tutarak alacaklı aleyhine, anlaşılamama tutanağının imzalandığı tarih olarak tespit etmek isabetli değildir. Dava açma süresi, itirazın tebliği ile başlar. İtirazın tebliğ edilmediği bir durumda, dava açma süresi işlemeye başlamayacağından talep olunan konuda aşağıda açıklandığı şekilde uyuşmazlığın giderilmesine karar vermek gerekmiştir.

V. KARAR

1.2004 sayılı Kanun'un 67'nci maddesi uyarınca açılan itirazın iptali davasında, icra takip dosyasında borçlu tarafından yapılan itirazın davacı-alacaklıya tebliğ edilmediği bir durumda, zorunlu arabuluculuğa başvurulmuş ise dava açmak için Kanunda öngörülen bir yıllık hak düşürücü sürenin **ARABULUCULUK ANLAŞAMAMA TUTANAĞININ İMZA TARİHİNDEN İTİBAREN BAŞLAMAYACAĞINA, İTİRAZIN DAVACI-ALACAKLIYA TEBLİĞ EDİLDİĞİ TARİHTE BAŞLAYACAĞINA**, uyuşmazlığın bu şekilde giderilmesine,

2.Dosyanın İstanbul Bölge Adliye Mahkemesi Hukuk Daireleri Başkanlar Kuruluna gönderilmesine,

YARGITAY KARARLARI

3.Karardan bir örneğin Bölge Adliye Mahkemelerinin hukuk dairelerine bildirilmesi için Hâkimler ve Savcılar Kurulu Genel Sekreterliğine gönderilmesine, 16.09.2024 tarihinde oy birliğiyle kesin olarak karar verildi.

Başkan

Üye

Üye

Üye

Üye